

**beantwoording
schriftelijke
vragen**

Fractie van CU en CDA

Bezoekadres

Huis van de Stad, Burgemeester Jamesplein 1

Postadres

Postbus 1086, 2800 BB Gouda

afdeling

Bestuurs- en
managementondersteuning
contactpersoon

N.A. van Eck

uw kenmerk

-

gouda

30 januari 2024

dossiernummer

7897

onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen spreidingswet CU en CDA

Geachte fractie,

Op 23 januari 2024 heeft u schriftelijke vragen gesteld met als onderwerp: schriftelijke vragen mbt impact spreidingswet. Onderstaand de beantwoording van uw vragen.

De spreidingswet is vandaag aangenomen, dit wetsvoorstel geeft gemeenten, naast het Rijk, de wettelijke taak om asielopvangvoorzieningen te bieden. Op basis van de asielprognoses van het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft het COA berekend dat er begin 2025 96.000 opvangplekken nodig zijn¹, wat neerkomt op 26.250 opvangplekken voor Zuid-Holland, inclusief 1.739 AMV-opvangplekken².

Het AD stelt dat o.b.v. de spreidingswet begin 2024 voor Zuid-Holland 19.756 opvangplekken gerealiseerd moeten worden, wat neerkomt op 407 opvangplekken voor Gouda.³

In de bestuursovereenkomst met COA is een maximale opvang capaciteit van 350 voor de eerste vijf jaar sinds opening van de Molenwiek vastgelegd, waarvan 50 voor alleenreizende minderjarige vluchtelingen. In november 2023 waren er, in verband met een stagnerende verbouwing door onder andere de vondst van asbest, 208 plekken in de units beschikbaar.

In april 2023 is de raad geïnformeerd dat de Provinciale Regietafel Vluchtelingen (PRT) de afspraak wilde maken dat Zuid-Holland 10.000 duurzame opvangplekken voor asielzoekers zou gaan realiseren. Dat was mede een reactie op een verdeling vanuit de landelijke regietafel die voor Zuid-Holland neerkwam op een aantal te realiseren plaatsen van 18.593. Dit aantal is door de provincie als niet realistisch gezien, wegens het aantal bestaande duurzame opvangplaatsen en de huidige krapte op de woningmarkt.

Conform artikel 39 van het Reglement van Orde, hebben de fractie van ChristenUnie Gouda en CDA Gouda de volgende vragen:

1. Is het college blij met de spreidingswet? Waarom wel/niet?

Het college heeft zich ervoor ingezet dat de spreidingswet wordt aangenomen; hiermee is een eerlijke

¹ <https://www.coa.nl/nl/nieuws/het-coa-moet-volgend-jaar-opnieuw-fors-groeien>

² <https://www.coa.nl/nl/provinciale-verdeling-van-opvangplekken>

³ <https://www.ad.nl/gouda/spreidingswet-gemeente-gouda-moet-213-extra-plekken-regelen-voor-asielzoekers~a377042e/>

verdeling van vluchtelingen over gemeenten mogelijk en worden voldoende plekken gerealiseerd om iedereen die zich in Ter Apel meldt op te vangen. De wet is nodig om de reeds bestaande problematiek op te lossen en als zodanig staat deze los van politieke besluitvorming op Rijksniveau over instroom van nieuwe vluchtelingen.

2. Is het juist dat met de aanname van de spreidingswet, de bestuursovereenkomst met COA vervalt?

Nee. De afspraken die in de bestuursovereenkomst zijn gemaakt, staan los van de spreidingswet. Wel is het mogelijk dat er (op termijn) een nieuwe bestuursovereenkomst noodzakelijk is, indien de afspraken die in de bestuursovereenkomst zijn gemaakt (350 asielzoekers voor de eerste vijf jaar) niet voldoende blijken te zijn voor de taakstelling die Gouda krijgt opgelegd conform spreidingswet.

3. Is het juist dat met de aanname van de spreidingswet, de afspraak in de PRT vervalt?

De afspraken die gemaakt zijn in het gezamenlijk raadsvoorstel, zullen niet vervallen. Echter, de aantallen zullen worden aangepast conform de afspraken uit de spreidingswet. De provincie heeft met de aanname van de spreidingswet een rol in het proces, namelijk dat er in de provincie gezamenlijk afspraken gaan worden gemaakt over hoe er invulling wordt gegeven aan de gezamenlijke opgave. Ook wordt aan de provinciale regietafels de voortgang gemonitord ten aanzien van de provinciale asielopvang. Met de eerder gemaakte afspraken tussen de provincie en onze regio hebben we hier dus goed op geanticipeerd.

4. Is het juist dat met de aanname van de spreidingswet, Gouda 407 opvangplekken moet gaan realiseren? Zo ja, welke acties onderneemt het college om dit aantal vangplekken te realiseren? Zo nee, hoeveel plekken verwacht Gouda dan obv de spreidingswet te moeten realiseren?

Naar verwachting eind januari zal COA bekend maken hoe hoog de taakstelling wordt voor iedere gemeente, waaronder Gouda.

Als de volle omvang van de impact van de spreidingswet voor Gouda in beeld gebracht is, zullen we de omgeving en de raad actief betrekken. Onze verwachting is dat we met de huidige voorziene opvang niet volstaan..

5. Hoe gaat het college zorg dragen voor een goede kwaliteit van de opvang en voorzieningen (passend onderwijs, leer-werktrajecten, stages, gezondheidszorg, dagbesteding, begeleiding en de gemeentelijke capaciteit etc), ook wetende dat de verbouwing van Molenwiek enige vertraging heeft opgelopen door de vondst van asbest en er daardoor geen activiteitenruimte op de Molenwieklocatie beschikbaar is voor ontspanning, ontmoeting, Nederlandse les en trainingen?

De wens vanuit zowel het college als de raad is ervoor te zorgen de opvanglocatie onderdeel van de stad en de Goudse gemeenschap te laten zijn; waarbij een unieke mix van werken, onderwijs en ontmoeten een plek krijgt en hiermee meerwaarde wordt gecreëerd voor Gouda en dit tevens bijdraagt aan een goede inburgering van de vreemdelingen (het zogenaamde AZC-plus).

In antwoord hierop wordt er op dit moment in gezamenlijkheid met het COA onderzocht of het mogelijk is op de Molenwieklocatie (en indien dit niet mogelijk is elders in Gouda) de reeds ingezette activiteiten uit te breiden. Medio 2024 zal hier meer duidelijkheid over zijn.

Reeds ingezette activiteiten:

Vanaf begin oktober 2023 is, als onderdeel van het AZC-plus, de zogenaamde 'meedoenbalie'⁴ op het AZC geopend. Bij de meedoenbalie kunnen bewoners terecht voor een gesprek met een programmabegeleider vanuit het COA die hen verder helpt naar voornamelijk activiteiten zoals sport en recreatie. In aanvulling op de 'standaard meedoenbalie' zijn (als pilot genaamd "iedereen doet mee") een goudse werkconsulent en een 'goudse liaison' aanwezig, die actief bewoners op maat koppelen aan vrijwilligerswerk, leerervaringsplekken en waar mogelijk betaald werk.

Daarnaast is vanaf eind 2023 is een tijdelijke activiteitenruimte in gebruik genomen in het pand naast de Molenwieklocatie (Groningenweg 8). Hier is plek voor ontspanning, ontmoeting, Nederlandse les en trainingen.

Dus ondanks de vertraging in de verbouwing van de Molenwiek, wordt conform de wens van de raad actief aandacht besteed aan de activatie van de bewoners van de Molenwiek.

⁴ <https://www.coa.nl/nl/meedoen>

6. **Het COA heeft een vergunning aangevraagd om het naastgelegen pand aan de Groningerweg 8 tijdelijk in te zetten als activiteitenruimte, wat is de status van deze aanvraag?**
De vergunning is verleend en vanaf eind 2023 is de tijdelijke activiteitenruimte (vergunning voor maximaal 16 maanden) in gebruik genomen.
7. **Kan het college een inschatting geven van de impact van deze wet voor Gouda en op de Goudse zorg- en onderwijsvoorzieningen? Ook rekening houdend met de wetenschap dat een beroep wordt gedaan op Goudse voorzieningen door gemeenten uit de regio?**
De eerstelijns zorg zal naar verwachting niet meer worden belast dan op dit moment al het geval is. Dit omdat COA verantwoordelijk blijft voor de zorg voor de mensen in het AZC.
De tweedelijns zorg en jeugdzorg zal naar verwachting extra belast worden. De impact van deze opgave zal regionaal verder onderzocht worden.

Voor onderwijs wordt wel een (extra) beroep gedaan op Gouda. Voor zowel het primair als voortgezet onderwijs zal de druk toenemen. De komende periode zullen de onderwijs coördinatoren de impact van de spreidingswet analyseren. Omdat er ook regionaal een groter beroep op Gouda wordt gedaan (door de hogere aantallen in de spreidingswet), levert dit zeker voor de ISK (internationaal schakelonderwijs op VO-niveau) een grotere inspanning op het gebied van onderwijs op.

8. **Sinds november 2023 mogen asielzoekers langer dan 24 weken per jaar werken, als hun asielaanvraag minstens 6 maanden in behandeling is en de werkgever een tewerkstellingsvergunning heeft. Het komt voor dat asielzoekers met werk, overgeplaatst worden naar andere AZC's, wat integratie en kans op werk vermindert.**

Wat doet het college om overplaatsing te voorkomen of te verminderen? Kunnen er bijvoorbeeld afspraken gemaakt worden met COA over vaste verblijfsplekken?

Er wordt hiervoor actief gelobbyd bij het ministerie, het COA en andere kanalen om zoveel mogelijk aan Gouda gekoppelde statushouders naar de Molenwiek te verhuizen (alvast starten met inburgering) en zo min mogelijk onverwachte overplaatsingen van asielzoekers uit te laten voeren.

Onlangs zijn in een gesprek met de bestuurder van het COA (bij hoge uitzondering en in het kader van de pilot "iedereen doet mee") afspraken met het COA gemaakt dat asielzoekers die nog wachten op hun proces, zo lang mogelijk op de Molenwiek mogen blijven. Daarnaast heeft het COA toegezegd de statushouders die al wel zijn gekoppeld aan Gouda maar nog in een ander AZC verblijven, zoveel mogelijk naar Gouda over te plaatsen. Het college hoopt dat hiermee het aantal onverwachte (en onwenselijke) overplaatsingen zal dalen. Indien bewoners langer op 1 plek kunnen blijven wonen, zal dat de integratie bevorderen. De komende periode zal uitwijzen of deze verwachting uitkomt. Dit wordt kritisch gevolgd.

9. **Wat doet het college om passende werkplekken te zoeken?**
Zie antwoord op vraag 5.
10. **In april 2023 werd duidelijk dat de 18 gemeenten in onze regio, zich committeerden aan de PRT vluchtelingen afspraken, maar dat de regiogemeenten nog flink aan de slag moesten om de doelstelling van 2200 opvangplekken voor onze regio te realiseren. Wat doet het college om gemeenten in de regio te stimuleren hun verantwoordelijkheid te nemen om hun maatschappelijke bijdrage te leveren?**
Er is door het dagelijks Bestuur van de regio Holland Rijnland en Midden-Holland een regionale procesbegeleider aangesteld. Deze regionale procesbegeleider is aangesteld om de afspraken tussen de gemeenten over de duurzame opvang van asielzoekers te coördineren, stimuleren en monitoren. Tijdens de diverse bestuurlijke overleggen wordt de regionale opgave besproken. Met het aannemen van de spreidingswet gaat het nu om een wettelijke taak, in plaats van een commitment. Op de naleving van de taak door gemeenten oefent de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid toezicht uit. Aan de provinciale regietafels (PRT's) wordt de voortgang vervolgens gemonitord ten aanzien van de provinciale asielopvang. De commissarissen van de Koning delen daarover de laatste stand van zaken aan de landelijke regietafel.

- 11. In de spreidingswet staan ook vergoedingen om het voor gemeenten aantrekkelijker te maken opvang te bieden. 11. Heeft deze vergoeding invloed op de besluitvorming in Gouda?**
Nee.

Wij vertrouwen erop u met deze antwoorden voldoende te hebben geïnformeerd.

Uiteraard zijn wij, indien de raad dat wenst, bereid om de raad meer uitgebreid bij te praten over de nieuwe ontwikkelingen.

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

drs. R.C. Bakker

mr. drs. P. Verhoeve

Geschatte ambtelijke capaciteit: 3 uur.